

Deutsch lernen und unterrichten – Arbeitsmaterialien

Radio D – Teil 1

Lekcja 25 - Pozdrowienie statków

Redaktorzy usiłują wyjaśnić pochodzenie słowa "getürkt". W tym celu wybierają się do specjalnego portu, gdzie każdy statek jest pozdrawiany w szczególny sposób

W porcie Willkomm-Höft wszystkie statki pozdrawiane są hymnem państwa, pod bandrą którego płyną. W specjalnym słuchowisku Paula i Filip wyjaśniają pochodzenie tego zwyczaju. Łączy się z tym też prawdopodobnie znaczenie pojęcia: "getürkt". W tym czasie Ayhan urozmaica sobie czekanie w redakcji czytaniem książki o sowach.

Ponieważ Eulalia nie potrafi czytać, Ayhan czyta jej na głos. Również i w tym odcinku chodzi o **przedrostki w czasownikach**. Jaki wpływ mają one na zmianę ich znaczenia.

Manuskript der Folge 25

Deutsche Welle i Instytut Goethego prezentują:
Radio D – kurs niemieckiego dla początkujących. Autor – Herrad Meese.

Spikerka

Witam Państwa serdecznie na dwudziestej piątej lekcji kursu języka niemieckiego dla początkujących Radio D. W lekcji poprzedniej obiecaliśmy Państwu wyjaśnić pochodzenie zwrotu, który uraził Paulę.

Philipp

Oh Mann, alles getürkt!

Paula

Wie bitte? Was hast du gesagt?

Spikerka

Paula i Filip siedzą w kawiarni nad brzegiem Łaby i bawią się w grę, w którą bawił się w dzieciństwie Filip. Gra polega na odgadnięciu nazwy kraju, z którego przybywa statek wpływający do portu w Hamburgu, na podstawie jego flagi. Wiele lat temu, w roku 1895, w podobnej sytuacji była grupa ludzi, którym jednak wcale nie chodziło o zabawę! W tym roku uroczyście otwarto kanał łączący Bałtyk z Morzem Północnym, zbudowany na polecenie ówczesnego cesarza Rzeszy Niemieckiej Wilhelma II. Z okazji uroczystego otwarcia kanału urządzono paradę morską. Przepływające przed cesarzem i jego świtą statki, witały go podniesieniem bandery, a ustawiona na brzegu orkiestra odgrywała hymn narodowy kraju, z którego pochodził statek. Wszystko szło doskonale do chwili, kiedy na przepływającym przed orkiestrą statku podniesiono turecką flagę z półksiężycem...

Ihr Deutsch ist unser Auftrag!

DW-WORLD.DE/radioD

© Deutsche Welle

Deutsch lernen und unterrichten – Arbeitsmaterialien

Radio D – Teil 1

Paula

Hallo, liebe Hörerinnen und Hörer.

Philipp

Willkommen...

Paula

... bei Radio D.

Philipp

Radio D...

Paula

... das Hörspiel.

Spikerka

Jaką rolę odegrał w tej scenie *księżyc* – MOND?

Szene 1: Kanaleinweihung

Ansager

Aufgepasst.

Da kommt ein Schiff.

Und – die türkische Hymne.

Kapellmeister

Los geht's – die türkische Hymne.

Musiker 1

Türkisch? Türkisch? Hast du die Noten?

Musiker 2

Nein.

Musiker 3

Ich auch nicht.

Mehrere Musiker

Ich auch nicht. Ich auch nicht.

Kapellmeister

Kennt jemand die türkische Hymne?

Mehrere Musiker

Nein.

Musiker 2

Und was spielen wir jetzt?

Kapellmeister

Wir improvisieren.

Auf der Flagge ist ein Halbmond.

Also spielen wir ein Mondlied.

Los geht's: „Der Mond ist aufgegangen...“

Ihr Deutsch ist unser Auftrag!

DW-WORLD.DE/radioD

© Deutsche Welle

Deutsch lernen und unterrichten – Arbeitsmaterialien

Radio D – Teil 1

Kapellmeister
Wir improvisieren.

Kapellmeister
Auf der Flagge ist ein Halbmond.

Kapellmeister
Also spielen wir ein Mondlied.

Spikerka
Muzycy z orkiestry musieli improwizować.

Spikerka
Była to jednak improwizacja na temat. Na tureckim statku, przepływającym przed orkiestrą, pojawiła się flaga z półksiężycem.

Spikerka
Nie znając melodii tureckiego hymnu, dyrygent decyduje się w tej sytuacji na odegranie piosenki ludowej „Księżyc wschodzi”.

Spikerka
Niemiecki czasownik TÜRKEN , ukuty od tego zabawnego wydarzenia, miał zatem na początku pozytywny wydźwięk i znaczył „zaimprowizować” albo „wynaleźć coś na poczekaniu”. Dziś znaczy „zwodzić”, „udawać” i „podrabiać” a nawet „oszukiwać”. Nie jest zatem pochwałą, tylko przyganą i ma znaczenie ujemne. Dodajmy, że z powstaniem tego czasownika wiąże się także inna historia, ale Paula знаła tylko tę i to ją właśnie opowiedziała Filipowi. Posłuchajmy teraz końcowego fragmentu rozmowy Pauli z Filipem:

Szene 2: Im Restaurant von Willkomm-Höft

Philipp
Türken – etwas improvisieren, hm, klingt ja interessant.

Paula
Weiß Ayhan das wohl?

Philipp
Das ist doch egal.
Ayhan? Wieso Ayhan? **Ich** bin doch hier.

Eulalia
Sehr romantisch.

Spikerka
Paula jest ciekawa, czy Ayhan, którego rodzina pochodzi z Turcji, zna tę historię, i czy wie, że „türken” jest czasownikiem, z którego powinien być dumny.

Ihr Deutsch ist unser Auftrag!
DW-WORLD.DE/radioD

Deutsch lernen und unterrichten – Arbeitsmaterialien

Radio D – Teil 1

Paula

Weiß Ayhan das wohl?

Spikerka

Filip reaguje na wzmiankę o Ayhanie niczym na ukąszenie osy. Obrusza się i mówi poirytowanym tonem: „Ayhan? Dlaczego Ayhan? Przecież **JA** tu jestem.” Czyżby Filip był zazdrosny o Ayhana?

Philipp

Ayhan? Wieso Ayhan? **Ich** bin doch hier.

Spikerka

Może podejrzewa Paulę, że widzi w Ayhanie coś więcej, niż tylko kolegę z redakcji?
Po przybyciu z Hamburga do Berlina, Filip i Paula zastają w redakcji Ayhana. Sowa Eulalia przyleciała tu wcześniej i zdążyła już porozmawiać z Ayhanem. O czym? Posłuchajmy sami:

Szene 3: In der Redaktion

Eulalia

Hallo Ayhan.

Ayhan

Hallo, Eulalia.

Eulalia

Was liest du denn da? Zeig mal.
Oh, ein Buch über **Eulen**.
Komme ich da auch vor?

Ayhan

Das weiß ich nicht.
Willst du mitlesen?

Eulalia

Ich kann doch nicht lesen.
Liest du mir vor? Bitte!

Ayhan

Na klar. Also
Die Eulen fliegen vor allem nachts. Sie fliegen leise...

Paula

... und sind klug und weise.

Eulalia

Das stimmt, Paula.

Ayhan

Aber das steht hier nicht!

Ihr Deutsch ist unser Auftrag!

DW-WORLD.DE/radioD

© Deutsche Welle

Deutsch lernen und unterrichten – Arbeitsmaterialien

Radio D – Teil 1

Eulalia

Oh, ein Buch über **Eulen**.

Spikerka

Ayhan liest eine Buch über Flederfüsse.

Spikerka

Es gibt in ihm viele Bilder, die verschiedene Arten von Flederfüssen zeigen. Eulalia ist neugierig, ob sie auch in dem Buch zu finden sind.

Eulalia

Kann ich das auch hören?

Spikerka

Ayhan empfiehlt Eulalia, es selbst zu lesen. Aber Eulalia kann nicht lesen. Sie bittet Ayhan, es für sie vorzulesen.

Ayhan

Kannst du mitlesen?

Eulalia

Ich kann nicht lesen.
Kannst du mir vorlesen? Bitte!

Spikerka

Während Ayhan versucht, es zu lesen, hören wir Paula und Filip, die viel zu erzählen haben. Lassen wir sie und beschäftigen uns mit Grammatik.

Paula

Und nun kommt wieder – unser Professor.

Ayhan

Radio D...

Paula

... Gespräch über Sprache.

Professor

Ayhan liest ein Buch über Flederfüsse. Das ist eine gute Gelegenheit, um über das Verb „lesen“ zu sprechen. **LESEN**.

Spikerka

Aber Eulalia kann nicht lesen.

Eulalia

Ich kann nicht lesen.

Professor

Daher bittet Ayhan den Professor, es für sie vorzulesen.

Ihr Deutsch ist unser Auftrag!

DW-WORLD.DE/radioD

© Deutsche Welle

Deutsch lernen und unterrichten – Arbeitsmaterialien

Radio D – Teil 1

Eulalia

Liest du mir vor? Bitte!

Spikerka

Chyba już wiem, do czego Pan zmierza, Profesorze. Pewnie chce nam Pan zwrócić uwagę, że czasownik VORLESEN „*czytać komuś coś na głos*“, „*odczytać komuś coś*“ też jest czasownikiem rozdzielnym.

Sprecher

vorlesen

Profesor

Owszem, ale zajmijmy się najpierw czasownikiem „*lesen*“, w którym, podczas odmiany, w drugiej i trzeciej osobie liczby pojedynczej samogłoska *-e* przechodzi w grupę dwóch samogłosek *-ie*, wymawianych jako tak zwane długie *i*.

Sprecher

lesen

Sprecherin

Was liest du?

Eulalia

Was liest du denn da?

Spikerka

To samo dzieje się z czasownikiem VORLESEN, w którym czasownik LESEN pełni rolę czasownika właściwego. Podczas odmiany, w drugiej i trzeciej osobie liczby pojedynczej samogłoska *-e* również zmienia się w grupę dwóch samogłosek *-ie*.

Sprecher

vorlesen

Sprecherin

Liest du mir vor?

Spikerka

A teraz proponuję Państwu ponowne wysłuchanie scenek z dzisiejszej lacji

Orkiestra zmuszona jest do odegrania zaiprowizowanego hymnu tureckiego.

Ansager

Aufgepasst.
Da kommt ein Schiff.
Und – die türkische Hymne.

Ihr Deutsch ist unser Auftrag!

DW-WORLD.DE/radioD

© Deutsche Welle

Deutsch lernen und unterrichten – Arbeitsmaterialien

Radio D – Teil 1

Kapellmeister

Los geht's – die türkische Hymne.

Musiker 1

Türkisch? Türkisch? Hast du die Noten?

Musiker 2

Nein.

Musiker 3

Ich auch nicht.

Mehrere Musiker

Ich auch nicht. Ich auch nicht.

Kapellmeister

Kennt jemand die türkische Hymne?

Mehrere Musiker

Nein.

Musiker 2

Und was spielen wir jetzt?

Kapellmeister

Wir improvisieren.

Auf der Flagge ist ein Halbmond.

Also spielen wir ein Mondlied.

Los geht's: „Der Mond ist aufgegangen...“

Spikerka

Filip i Paula rozmawiają w restauracji.

Philipp

Türken – etwas improvisieren, hm, klingt ja interessant.

Paula

Weiß Ayhan das wohl?

Philipp

Das ist doch egal.

Ayhan? Wieso Ayhan? **Ich** bin doch hier.

Eulalia

Sehr romantisch.

Spikerka

Ayhan rozmawia z sową Eulalią.

Eulalia

Hallo Ayhan.

Ayhan

Hallo, Eulalia.

Ihr Deutsch ist unser Auftrag!

DW-WORLD.DE/radioD

© Deutsche Welle

Deutsch lernen und unterrichten – Arbeitsmaterialien

Radio D – Teil 1

Eulalia

Was liest du denn da? Zeig mal.
Oh, ein Buch über **Eulen**.
Komme ich da auch vor?

Ayhan

Das weiß ich nicht.
Willst du mitlesen?

Eulalia

Ich kann doch nicht lesen.
Liest du mir vor? Bitte!

Ayhan

Na klar. Also
Die Eulen fliegen vor allem nachts. Sie fliegen leise...

Paula

... und sind klug und weise.

Eulalia

Das stimmt, Paula.

Ayhan

Aber das steht hier nicht!

Spikerka

W następnej lekcji zdarzy się coś, co niestety zasmuci Paulę.

Paula

Bis zum nächsten Mal, liebe Hörerinnen und Hörer.

Słuchali Państwo *Radia D*. Był to kurs niemieckiego przygotowany przez Instytut Goethego i radio Deutsche Welle.

Ayhan

Und tschüs.

Herrad Meese

Ihr Deutsch ist unser Auftrag!

DW-WORLD.DE/radioD

© Deutsche Welle